

En samler på frimærker en anden på førsteudgaver. Men alle samler vi på noget. Tilfældet gjorde mig til samler af *gudbørn*. De kommer af sig selv, koster ingenting og er dejligt forskellige. Jeg begyndte i al beskedenhed med et enkelt barn her, og et dér, men inden jeg vidste af det havde jeg gudbørn overalt på landkortet, ja, de syntes at formere sig som kaniner.

Havde jeg opført mig som de gode gammeldags gudmødre, havde jeg kunnet starte en anselig sølvbægerfabrik med helårsarbejde til flere ferme sølvsmede. Men det gjorde jeg nu ikke. De gudbørn, der blev mig forkyndt i breve med stærkt udenlandske frimærker, fik så sandelig hverken bæger af sølv eller guld, højst et lykønskningstelegram, endda ikke på festblanket – man bør jo være sparsommelig. Var jeg derimod indbudt til selve højtideligheden og overværede personlig vrælet i kirken, måtte jeg jo for skams skyld af med en lille sølvgenstand.

Som man begriber, sidder mine gudbørn overalt, såvel i den civiliserede som uciviliserede verden, langt fra dem alle har jeg set, selvom deres navne – ofte mit eget – gerne blev mig rapporteret. Det hænder atter og atter, på et skib, i en jernbanewaggon eller på et hotel i udlandet, at et mig ukendt, guld-, rødt- eller sorthåret individ farer om halsen på mig og forestiller sig

som mit gudbarn. Jeg ved mindst to drenge, der i dåben, dog midt i mere mandlige navne, blev døbt *Karin*. Naturligvis lader jeg henrykt under slige møder, lidt af en falsk Blakke er der vel i de fleste af os.

Men der er også gudbørn der står mig nær, som havde jeg kødelig del i deres tilblivelse. Der er familier, der har gudmodergjort mig med deres fuldstændig afgrøde, og samlet i bunke, så dåben først fandt sted, når de havde alle børnene fiks og færdige med hænder og fødder, og hvad der ellers dertil hører. Om en sådan bunkedåb har jeg noget ikke helt dagligdags at fortælle. Jeg skulle holde et trekløver over dåben, dog med hjælp af et par andre stærke kvinder, for ingen turde løbe den risiko, at jeg spildte et par stykker ned i den våde døbefont.

Dåbsdagen, altså gudmoderværdighedsdagen, var fastsat og skulle fejres med stor middag i hjemmet, da der kom en mand med en slæde i vejen i form af selve præsten. Den gode præstemand nægtede pure at tage mig for gode varer. Jeg havde begået en af mine første bøger – og indrømmer viligt, at den ikke fortjente nobelprisen – men i min bog befandt sig et par sætninger, der stødte præsten som gudsbespottelige. Var præsten stædig, var jeg ligeså, og det endte med, at han måtte give sig.

En kold anden Juledag mødte selskabet i kirken. Præsten var ikke kommet, og for ikke at fryse helt ihjel i ventetiden gav vi os til noget så forkasteligt som at danse lanciers i hovedet på de ældgamle ligsten, der prydede kirkegulvet i mangel af gulvtæpper.

Da vi var gennem de første to ture, tørnede præsten op. Og alle tre børn, hvoraf de to selv trippede, nåede op foran alteret, og højtideligheden fandt sted. Børnene blev døbt henholdsvis *Tove*, *Estrid* og *Knud*, og der er vægtige grunde for, at jeg aldrig har glemt denne dåbsdag.

Dels var deres mor og jeg fra samme lakseby *Randers* og havde lært det mindst mulige i samme klasse fra samme dag i vort syvende år. Der var en uheldig lighed imellem os: vi var ustyrligt hæslige som børn. Uligheden

indfandt sig, da Olga i sit tyvende år pludselig sprang ud som en pragtblomst, mens jeg til dato slæber rundt med min medfødte grimhed.

En anden årsag til at dagen har bidt sig fast, skyldes dels Vorherre og dels at en lejet kogekone havde kigget lidt dybt i bægeret, mens vi var i kirken. Så da vi tren ind i gildehuset, var der sort af os; samtlige gasglødenet, som hun havde tændt og bragt til at eksplodere, udøvende en syndig virkning på dug, blomster og gæster. Tilmed røg alle kakkelovne. Vi kom til bords og måtte vente uhyggeligt længe mellem retterne, medens en kuldebølge slog op fra gulvet og fik os til at ryste i vores tynde silkeskørter. Endelig opdagedes det, at den omtågede kogekone havde væltet en champagnekøler, så en halv tons is lå og drev under bordet.

Vorherres andel i ulykkerne bestod i, at han samme aften havde nedsendt en storm over Danmark, der endnu omtales som "Juledagsstormen" og har aldrig siden set sin mage. Men vi befandt os herligt, champagneflaskerne var nemlig ikke blevet knust.

Da vi ud på de små timer telefonerede efter vogne, var der ikke een at få, og først da hørte vi om stormen. Vi måtte altså spadsere i silkesko, medens gadelygternes glas og væltede skorstenes mursten hvirvlede livsfarligt omkring os.

Så galt var det, at da vi omsider nåede hjemmet i Nørresøgade, turde vi ikke gå i seng i soveværelset, der vendte ud mod søerne, af frygt for, at den side af huset lå i størst fare for at styrte sammen. Så vi slæbte sengetøjet ind i den stue, der syntes mest skærmet, og der redte vi op på gulvet.

Men netop da suste en skorsten fra nabohuset ned over vort tag, og da vi boede på fjerde sal, mærkedes det som verdens undergang.

Modig har jeg aldrig været, og nu var jeg vis på, at min sidste time var nær. Altså satte jeg mig hen og skrev et afskedsbrev til far og mor, i det håb, at skulle det værste ske, ville brevet blive fundet mellem ruinerne og bringe bud om, at vores sidste tanker havde været henvendt på de Kære i Randers.

Så lagde vi os på gulvet og faldt i søvn og vågnede næste morgen i højt solskin og fredelig stilhed. Synet af brevet på min mands arbejdsbord fik mig til at rødme lidt, dog opbevarede jeg det i en række år, inden det gik alt kødets gang og kom i kakkelovnen. Resultatet af stormen var tusinder af med rode oprykkede træer i Dyrehaven og i byens parker, men, så vidt jeg mindes, skete der ingen alvorlige ulykker.

Tove, Estrid og Knud er ikke blot mine gudbørn, men hører til mine bedste venner. Tove er med til at befolke Kina, Knud, der har arvet sin fars store merkantile dygtighed, har slået sig ned i Amerika, og Estrid – ja, Estrid tilbringer frikvartererne mellem sine talløse rejser over Aljorden i Danmark.

Og nu kommer vi omsider til årsagen for, at jeg skriver dette. Se, Estrids mor skrev bøger og skuespil, det gør man, når man er fra Randers, og da Estrid efter sin berømte verdenstourné "Jorden rundt uden hat" som nygift rejste telt i Amerika, greb også hun til pennen.

Hendes tidligste bøger synes mig at bære præg af at være skrevet i ugudeligt hast. Da jeg en gang bebrejdede hende dette og foreslog større langsomhed og gennearbejde, svarede hun mig: "Kære tante Trold, du tror vist, jeg japper mine bøger af, jeg vil blot lade dig vide, at den sidste har jeg arbejdet på dag og nat i samfulde tre uger!" Da nu den af mine bøger, der slog mig igennem, "Lillemor", også kun var et par sommeruger om at blive skrevet, kunne jeg jo ikke så godt gå i rette med min guddatter, fordi hun var ligeså gesvindt i vendingen.

Sandt at sige tillagde jeg ikke Estrids første halve dusin børnebøger nogen synderlig værdi, med rette eller urette, men, som årene gik, strømmede bøgerne ud fra hendes rastløse skrivetrang. Hver bog var et skridt fremad og opad, og – det vigtigste – de for hvem de var skrevet, børnene, greb efter dem med grådig henrykkelse.

Hun rejste i lande, hvis sprog hun umuligt havde kunnet tilegne sig, og hun skrev om børnene der, som var hun vokset op sammen med dem.

Ikke færre end halvtredsindstyve bøger har hun udgivet, og hun nøjes ikke med danske læsere: på seksten sprog – om ikke flere – er de oversat.

Nu havde hun også det store held i tegneren Marie Hjuler at finde den fuldkomne illustrator, der end ikke behøvede at se de fjerne lande, hvortil bøgerne var henlagt, men er i besiddelse af netop den fantasi, der sætter hende i stand til at forstå halvkvædet vise.

Hun er selv noget af eventyret, og havde hun ikke slået sig på tegning, var hun sikkert blevet en første klasses børnebogsforfatter. men hun er jo også fra Randers...

For kort tid siden pakkede Estrid sin kuffert for at rejse rundt og se de ruinerede byers børn, sagtens i den hensigt at skrive om dem. Jeg ville sende hende et lille brev og bede hende om en afskedsvisit, da jeg opdagede at have forlagt hendes adresse.

Heldigvis fandt jeg "Kraks blå Bog" fra dette år, i den står jo adresse og levnedsløb på alle levende kendte personligheder, der ikke er havnet i fængsel eller flygtet for myndighederne. Så jeg slog op på *Estrid Ott*. Kun var der ikke. Altså slog jeg op på *Estrid Knox*, hendes ægteskabelige navn. Hun var der ikke. Kunne det tænkes, at hun stod sammen med Marie Hjuler? Heller ikke hendes navn fandtes i den navnkundige og kostbare adressebog.

Jeg spekulerede timevis på denne forglemmelse eller vilde udeladelse.

Heldigvis kom Estrid netop i egen person for at sige farvel. Jeg fik dårlig hilst goddag, inden ordene fo'r ud af mig: "Hvorfor i alverden er hverken du eller Marie Hjuler i Kraks blå Bog?" hun smilede: "Det kan jeg såmænd nemt forklare dig. Jeg skriver jo kun børnebøger, og det regnes ikke for noget!"

"Det regnes ikke for noget!" Og de ord skal jeg høre i landet der fostrede verdens største børnebogsforfatter, H.C. Andersen!

Kan det være muligt?

Der synes at være noget om det. Jeg er beæret med at være med i "Den blå Bog", men måske kun, fordi jeg ikke udelukkende skrev for børn. Mine børnebøger, såvel som Estrids, har fundet forlæggere og læsere verden over, og på en enkelt undtagelse nær er de illustreret af Hedvig Collin der derigennem også kendes overalt. Men ejheller hendes navn var i Krak!

Det må jo være, som Estrid siger: "*Børnebøger regnes ikke for noget*".

Er jeg da splintrede flintrende gal? Dét har jeg gået i den sikre tro, at læseværdige børnebøger er litteraturens vigtigste skatte. Det er dem, der former den opvoksende ungdom, dem, der hæver moralen, der belærer de små mennesker om nødvendigheden af at være gode mod dyr og gamle.

Stort held har jeg haft som forfatter, måske ufortjent stort, og i tusindvis af takkebreve brændte jeg sidste sommer i bager Struves mægtige ovn på Thurø, da jeg gjorde ende på adskillige skabe fulde af brevskeber. Hvert enkelt brev var mig en glæde, men på få undtagelser nær var jeg langt mere lykkelig for dårligt bogstaverede og kejtet formede børnebrev end elegante takkeskrivelser fra voksne.

Dette, at der sidder børn midt i Afrika, i New Zealand, Argentina, Rusland og Jødeland, der elsker mig igennem mine børnebøger, er en usigelig og endeløs glæde. Den samme må jo både Estrid Ott, Marie Hjuler og Hedvig Collin kende til, og *ingen af de tre er fundet værdige til at optages i Krak*.

Når jeg siger, at jeg er dybt forarget, er det ikke nok. Jeg havde lyst at kaste Krak i bagerovnen og hindre den i nogensinde mere at blive solgt i et eneste eksemplar. Med mindre Hr. Krak har en forklaring der kan tages for god.

Og nu venter og håber jeg, at andre anstændige mennesker tager denne sag op og gør det til deres. Jeg har desværre ikke gamle dages kraft til at slå fra mig, som gerne jeg ville.

KARIN MICHAËLIS